

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 158. — GOD. IV.

ŠIBENIK, 31. KOLOVOZA 1955.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

DRUGA SJEDNICA NARODNOG ODBORA KOTARA

IZGLASAN STATUT NO-a KOTARA IZABRANI NOVI SAVJETI

Druga zajednička sjednica oba vijeća Narodnog odbora novog kotara održana je 29. kolovoza u društvenim prostorijama brodogradilišta »Velimir Škorpik. Od 65 odbornika, koliko ih broji Kotarsko vijeće, sjednici je prisustvovalo 52, a od 63 odbornika Vijeća proizvođača, sjednici je prisustvovalo 41 odbornik.

Na dnevnom redu sjednice, kojom je rukovodio predsjednik NO-a kotara Petar Skarica, bili su poslovi, koji su se uglavnom odnosili na organizaciju Narodnog odbora novog kotara: biranje predsjednika i članova savjeta, imenovanje načelnika odjela, šefova biroa, inspektora, suca za prekršaje i njegovog zamjenika, te izbora nekih komisija.

STATUT NO-a KOTARA JEDNOGLASNO USVOJEN

Prethodno su bile održane odvojene sjednice na kojima se, između ostalog, raspravljalo o nacrtu Statuta NO-a kotara. Uz prijedlog Statuta, koji su svi odbornici već ranije primili i prihvatili, dao je obrazloženje na sjednici Kotarskog vijeća odbornik Kuhač Miro, a na sjednici Vijeća proizvođača odbornik Kovač Drago. Odbornici su nakon toga diskutirali o nekim dijelovima Statuta, a zatim su prihvatili nekoliko izmjena i nadopuna. Na kraju je jedno i drugo Vijeće jednoglasno usvojilo Statut Narodnog odbora kotara.

Na sjednici Kotarskog vijeća, kojoj je predsjedavao Dujmović Franc, izabrane su komisije za propise i organizaciona pitanja i za privredu. Odobren je, zatim, i predračun prihoda i rashoda NO-a kotara za razdoblje od 1. rujna do 30. prosinca 1955. godine.

Sjednicom Vijeća proizvođača rukovodio je Kovač Drago. Budući da je dosadašnji predsjedatelj Vijeća proizvođača Ante Baljkas nedavno preminuo, to je za novog predsjednika jednoglasno izabran Labura Nikica, a za zamjenika Kovač Drago. Pored ostalog, na sjednici je izabrana komisija za pitanja radničkog upravljanja.

IZVRŠENO BIRANJE NOVIH SAVJETA

Zajedničkoj sjednici oba vijeća predsjedavao je Petar Skarica, predsjednik NO-a kotara. Nakon što je usvojen dnevni red, te izabrani ovjerovitelji zapisnika, odbornici su minutom šutnje odali počast nedavno preminulom Ant. Baljkasu, predsjedatelju Vijeća proizvođača.

U nastavku rada izvršeno je izbor pojedinih savjeta NO kotara. U Savjetu za privredu Luštica Stanko je izabran za predsjednika, a za članove Tomićić Danica, Batinica Ivo, Jurković Drago, Babčić Ivan, Sinobad Mirko, Knežević Pero, Bojanić Simo, Jukić Mate, Crnčević Nikola, Bujas Nikica, Čolović Nikola i Lemo Mijo.

Za predsjednika Savjeta za poljoprivredu izabran je Gradišćka Vitomir, a za članove ing. Huljev Mate, Spinić Nikola, Lovrić Mile, Popović Dušan, Cerovac Stevo, Krneta Jos, Pelajić Ante i Sunara Marko.

Predsjednik Savjeta za školstvo i predvojničku obuku je prof. Dujmović Frano, a članovi su prof. Erl Josip, Tešulov Jerko, Kuvač Miro, Trlaja Vid, Cvjetković Leposava, Matković Andrija, Ikića Zdravko i Bego Nikica.

Bijelić Srećko je izabran za predsjednika Savjeta za prosvjetu i kulturu, a za članove prof. Supuk Ante, Mišina Milan, Šain Vlado, Šeša Todor, Tomasić Ivo, Ilijić Tode, Bujas Milan i Odak Kazimir.

U Savjetu za fizički odgoj predsjednik je Baranović Iviša, a članovi Radić Mladen, ing. Bujas Pave, Mudronja Daslav, Popović Nine, Sebetić Marija, Bukarića Petar i Odak Petar.

Za predsjednika Savjeta za socijalno staranje izabran je Alfir Rudolf, a za članove Jurković Vojna, Bučić Milka, Tanjga

Luka, Kasun Dara, Prijić Mirko, Vestić Slavko, Ožegović Ante i Morić Roko.

Predsjednik Savjeta za narodno zdravlje je Frkić Roko, a članovi su Šupe Frane, dr. Saso Bogumil, Miletić Ante, dr. Bačić Nebojša, Radinović Branko, Ramljak Ivo, Njeguš Tode i Grabišić Lina.

Labura Nikica je predsjednik Savjeta za rad i radne odnose, a članovi su Belamarić Ante, Kazića Ante, Kovač Drago, Marjanović Nikica, Vuković Nikola, Ma-

nić Mićo, Mrdan Ivan i Odak Petar Ivanov.

Za predsjednika Savjeta za unutrašnje poslove i opću upravu izabran je Rončević Mirko, a za članove Tomićić Ante, Mileća Krešo, Beroš Ante, Knežević Ljubo, Bodrožić Stevo, Karanović Duro, Šimpraga Ilija i Jelić Branko.

Na istoj sjednici imenovani su i načelnici pojedinih odjela i šefovi biroa. Oba Vijeća dala su suglasnost da se za načelnika Odjela unutrašnjih poslova novog kotara izabere Jurišić Draško. Za načelnika Odjela za opću upravu i budžet imenovan je Dean Tomislav, za privredu Čaće Nikola, za prosvjetu i kulturu Panjkota Nikola, a za narodno zdravlje i socijalnu politiku Sprljan Vico. Za vršioca dužnosti šefa Biroa za planiranje imenovan je Strunović Spiro, a za šefa Biroa za posredovanje rada Zaninović Boro i za šefa Biroa za statistiku Sarić Boško.

Osim toga imenovan je i potreban broj inspektora za područje financija, školstva i rada. Postavljen je, nadalje i sudac za prekršaje i to Juras Branko, a za njegovog zamjenika Dean Tomislav.

Na kraju je obavljen izbor Vijeća za prekršaje, disciplinskog suda, te komisija za stipendije, za molbe i žalbe i za personalna pitanja.

Dr. Ivan Ribar u Murteru

PRIVREDNA PITANJA NA DNEVNOM REDU

Prošlih dana u Murteru je održan sastanak predstavnika masovnih organizacija iz Murtera i Betine, kojom je prisustvovali i narodni zastupnik dr. Ivan Ribar.

Razmatrana su privredna pitanja tih mjesta, a osobito u vezi nove situacije, koja je nastala uslijed nerodne masline i lošeg uroda rabe. Zaključeno je, da se poduzmu mjere radi poboljšanja ekonomskog stanja tog kraja. Tako će se nastojati da se osiguraju obrtni krediti za brodogradilište »Ivo Vodopija Srećko u Betini, koje bi s tim sredstvima proširilo pogon i uposlilo izvjestan broj novih radnika. Razmotrit će se mogućnost izvođenja nekih komunalnih radova, a osim toga će se raditi na povećanju uzgoja povrća za koje i u Betini i u Murteru postoje svi uslovi.

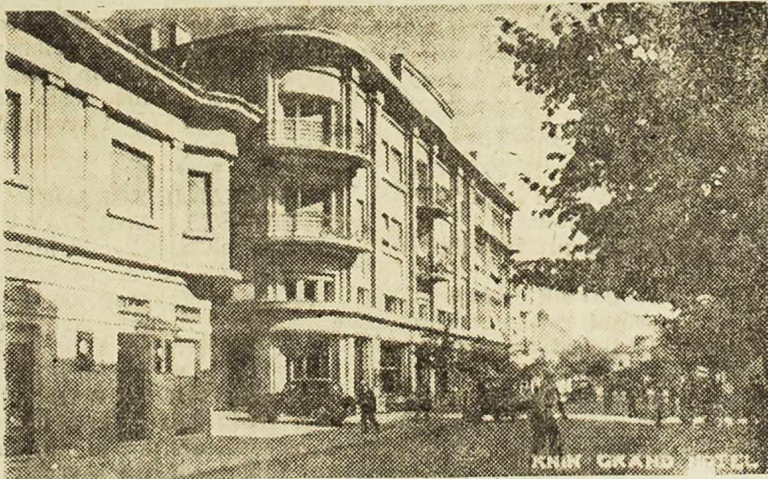
Istodobno je razmotreno i pitanje saobraćaja koje je zaista teško, a naročito što se tiče veza sa Šibenikom.

O turizmu je također bilo riječi. Odlučeno je, da se uz pomoć stručnjaka za turizam izradi perspektivni plan razvitka na općini Tijesno, a naročito na području Kornatskog otočja i Slanice. Kostatirano je, da pomankanje pitke vode, električnog svijetla, te loš saobraćaj, uglavnom prave osnovne smetnje boljem razvoju turizma na području te općine.

Narodni zastupnik dr. Ribar, koji je aktivno sudjelovao u radu sastanka, obećao je da će sa svoje strane poduzeti mjere kako bi se u granicama mogućnosti riješila pitanja o kojima je bilo govora na tom sastanku.

RAD NARODNE VLASTI

Posljednja sjednica NO-a kotara Knin

Glavna ulica u Kninu

U subotu 27. o. mj. održana je u Kninu zajednička sjednica Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača bivšeg NO-a kotara Knin, kojoj je predsjedavao Simo Bojanić.

Na sjednici je donijeto rješenje o prijenosu neutrošenih budžetskih sredstava za namirenje ličnih, materijalno-operativnih i nekih funkcionalnih rashoda u rezervni fond budžeta dosadašnjeg kotara. Nakon što je prihvaćen završni porezni račun NO-a kotara za 1954., odobren je završni račun bivšeg Zavoda za socijalnog osiguranje u Kninu za 1954. godinu.

U vezi raspisanog natječaja usvojen je prijedlog komisije za natječaje, te su imenovani direktori za pojedine trgovačke radnje. Za »Prehranu« je imenovan Pasko Krpan, za »Naprijed« Slavko Kozomara, a za »Jedinstvo« Duro Sinobad. Također je donijeto rješenje o odobrenju pravila i predračuna fonda za unapre-

djenje poljoprivrede i fonda za kreditiranje stambene izgradnje.

Fond za unapređenje poljoprivrede raspolaže sa 5 milijuna dinara. Taj iznos utrošit će se za izgradnju mljekare, proširenje grla rijeke Krke kod Matasa, zatim za poljoprivrednu izložbu, nabavku rasplodne stoke, pokuse sa »merino« ovcama, poljoprivredne tečajevе, suzbijanje biljnih bolesti i štetočina, izgradnju napajališta i cementiranje dubrišta.

Suma od preko 2 milijuna dinara iz fonda za kreditiranje stambene izgradnje dodijelit će se poduzećima, ustanovama, stambenim zajednicama i gradovima. Nadalje je razmotreno pitanje i fonda za stambeno komunalnu izgradnju, koji je dosad djelovao pri NO-u kotara. Zaključeno je, da se sredstva iz tog fonda podijele prema postojećim potrebama. Veći dio odvojiti će se za Kistanje i Oklaj, gdje je potrebno izgraditi najnužniji

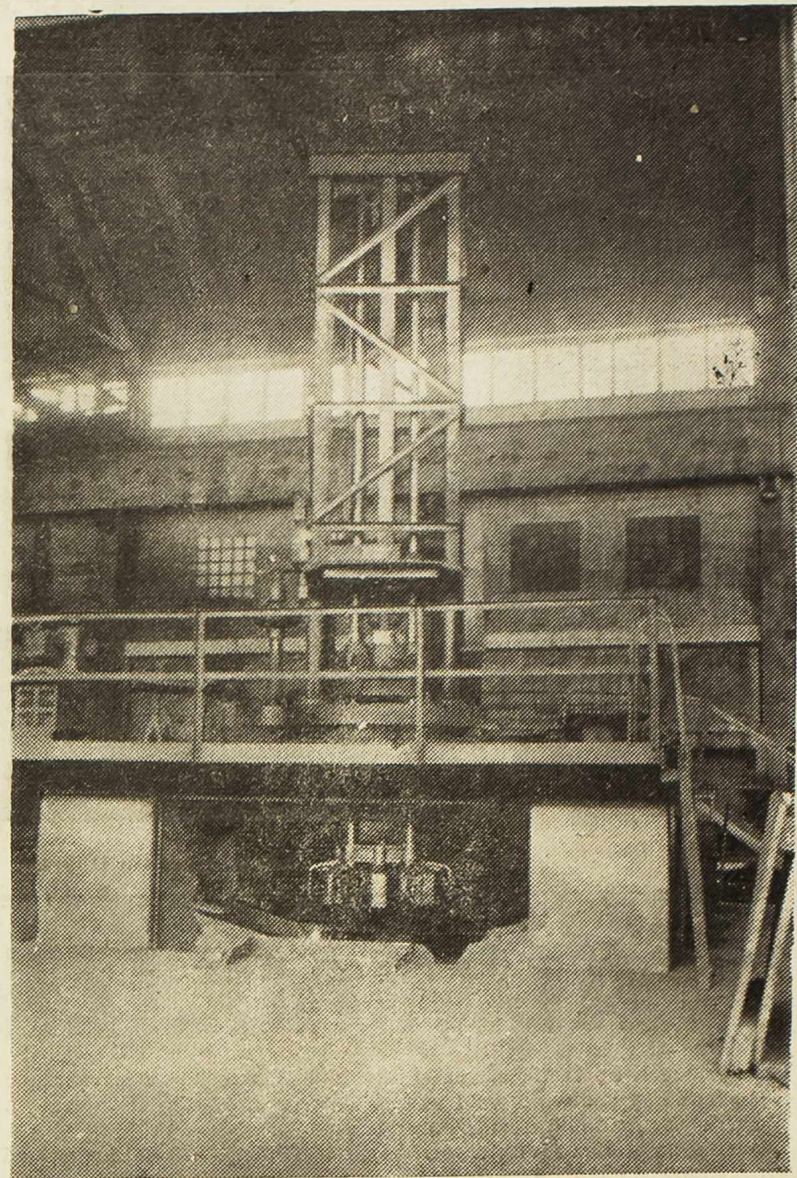
stambeni prostor za kadar novih općina, a manji dio staviti će se na raspolaganje Kninu.

Pored ostalog odlučeno je, da se »Sumarija« u Kninu proglasi ustanovom sa samostalnim financiranjem, a donijeto je rješenje o načinu kontrole šuma u zadržanom i privatnom sektoru. Naročito se vodila živa diskusija prilikom pretresanja predračuna fonda za unapređenje poljoprivrede, osobito o pitanju da li treba nastaviti sa započetom akcijom uvođenja »karakul« ovaca i o pomoći za daljnji razvitak stočarstva. Usvojeno je jedno i drugo. Također se mnogo govorilo o nadležnosti »Sumarije« i njenih organa o pitanju kontrole šuma privatnog vlasništva.

To je ujedno bila i posljednja sjednica obaju vijeća NO kotara Knin.

U SREDNJOJ EKONOMSKOJ ŠKOLI OTVARA SE POSEBNO ODJELJENJE ZA RADNIKE I NAMJEŠTENIKE

U novoj školskoj godini Šibenski će dobiti još jednu stručnu školu. To je srednja ekonomska škola, koja će imati tri odjeljenja prvog razreda. Da bi se omogućilo školovanje radnicima i namještenicima sa završenom osmogodišnjom školom, Savjet za prosvjetu i kulturu odlučio je otvoriti, pored dva odjeljenja, još jedno u kojem će se nastava održavati navečer. Za upis u ovu školu vlada velik interes, tako da se je prijavio velik broj kandidata. Prostorije i nastavnici kadar su osigurani. Točan datum početka obuke još nije određen, no on će pravovremeno biti objavljen.

Iz Tvornice elektroda i ferolegura

Nakon raspisivanja Republičkog zajma „MESOPROMET“ UPISAO 1,500.000 DINARA ZAJMA, A „IZGRADNJA“ 500.000

Izvršno vijeće Sabora NR Hrvatske raspisalo je nedavno zajam od milijarde i po dinara za dovršenje nekoliko najvažnijih elektroenergetskih objekata u Hrvatskoj.

S tim u vezi održan je u Šibeniku sastanak predstavnika privrednih organizacija, na kojem je Petar Skarica, predsjednik NO-a kotara istakao važnost upisa zajma. Tom prilikom on je ukazao da to pitanje odmah razmotre radnički savjeti uz pomoć sindikalnih organizacija poduzeća.

„RADNIK“ U DRNIŠU UPISAT ĆE 800.000 DIN

Nedavno je Narodni odbor općine Drniš održao sastanak kojem su prisustvovali svi direktori i šefovi računsko-privrednog sektora privrednih organizacija s područja Drniša.

Na tom sastanku je predsjednik NO-a općine Miro Kuhač upoznao prisutne, da je Izvršno vijeće Sabora NR Hrvatske raspisalo republički zajam u iznosu od jedne milijarde i po dinara, koji će se koristiti za dovršenje traju velikih električnih centrala u Hrvatskoj; Peruće, Gojaka i Konjšćine. On je istakao, da prema preporuci Izvršnog vijeća zajam upišu sve privredne orga-

Izmjene u naplaćivanju usluga turistima, koji dolaze u našu zemlju

Devizna stimulacija ugostiteljstva je, kako se tvrdi, pokazala niz slaboosti i u odnosu na domaću goste, i u odnosu na strane turiste. Ovakav sistem dozvoljava, na primjer, da ugostiteljska poduzeća zadrže 20 posto deviza savarenih posredstvom stranih putničkih biro-a, dok za strance koji dolaze bez tog posredstva ne dobivaju devize. Zbog toga su mnogi hoteli zainteresiraniji uglavnom za onih 40 posto turista, koji dolaze preko putničkih biro-a, jer tako naplaćuju svoje usluge gotovo po dvostruko višoj cijeni.

U obrazloženju svog prijedloga Savez ugostiteljskih komora ističe, da ugostiteljske usluge strancima treba tretirati kao »nevidljivi izvoz«, to jest kao vanjskotrgovinsku djelatnost, i da se to može u potpunosti primijeniti režim premiranja, kao i za ostale privredne grane. Premiranje u ugostiteljstvu, kažu, treba da posluži za pokrivanje razlike između ekonomske cijene usluga i cijene koja može da se postigne na stranom tržištu, zatim, za pokrivanje izvanrednih rashoda u poslovanju s inozemstvom i za stimuliranje radnih kolektiva za ovu djelatnost. U prilog neopodnosti premiranja naglašava se, da izvanredni rashodi poslovanja sa stranim gostima dovode do kalkulacije, koja je za 20 posto veća od normalne. Samo pro-

Neke su privredne organizacije s područja šibenskog industrijskog bazena na sastancima radničkih savjeta odlučile upisati u zajam sva slobodna sredstva iz fonda za samostalno raspolaganje. Tako je radnički savjet poduzeća »Mesopromet« zaključio da upiše sumu od 1,500.000 »Izgradnja« 500.000 dinara. I ostala poduzeća već razmatraju pitanje upisa zajma, a radnički savjeti održavaju sastanke na kojima se ispituju materijalne mogućnosti poduzeća.

nizacije u granicama svojih raspoloživih sredstava.

U diskusiji su predstavnici pojedinih poduzeća iznijeli stanje slobodnih sredstava kao i mišljenja, koliko bi koja privredna organizacija mogla da upiše. Predstavnik Zanatskog poduzeća »Radnik« izjavio je da će njegov kolektiv upisati zajam u iznosu od 800.000 dinara, koliko iznosi cijeli fond na samostalnom raspolaganju.

Na sastanku je zaključeno da se do 1. rujna ove godine održe sjednice radničkih savjeta svih poduzeća na kojima će se donijeti odluka o visini upisanog iznosa.

Devizna stimulacija ugostiteljstva je, kako se tvrdi, pokazala niz slaboosti i u odnosu na domaću goste, i u odnosu na strane turiste. Ovakav sistem dozvoljava, na primjer, da ugostiteljska poduzeća zadrže 20 posto deviza savarenih posredstvom stranih putničkih biro-a, dok za strance koji dolaze bez tog posredstva ne dobivaju devize. Zbog toga su mnogi hoteli zainteresiraniji uglavnom za onih 40 posto turista, koji dolaze preko putničkih biro-a, jer tako naplaćuju svoje usluge gotovo po dvostruko višoj cijeni.

U obrazloženju svog prijedloga Savez ugostiteljskih komora ističe, da ugostiteljske usluge strancima treba tretirati kao »nevidljivi izvoz«, to jest kao vanjskotrgovinsku djelatnost, i da se to može u potpunosti primijeniti režim premiranja, kao i za ostale privredne grane. Premiranje u ugostiteljstvu, kažu, treba da posluži za pokrivanje razlike između ekonomske cijene usluga i cijene koja može da se postigne na stranom tržištu, zatim, za pokrivanje izvanrednih rashoda u poslovanju s inozemstvom i za stimuliranje radnih kolektiva za ovu djelatnost. U prilog neopodnosti premiranja naglašava se, da izvanredni rashodi poslovanja sa stranim gostima dovode do kalkulacije, koja je za 20 posto veća od normalne. Samo pro-

Vijesti iz Knina

Nema dovoljno nastavnog kadra

Selo Golubić ima odlične saobraćajne veze. Škola ima velik broj djece i devet odjeljenja; pet u nižim, četiri u višim razredima. Međutim, škola sada raspolaže samo sa 6 učitelja. Selo Vrbnik nalazi se u neposrednoj blizini Knina, na autobusnoj pruzi Knin-Oklaj. Škola ima 8 odjeljenja i 6 učitelja. Gotovo ista je situacija i sa Plavnom. I tamo je 8 odjeljenja sa 5 mladih učitelja.

Steta je da škole u ovim mjestima oskudijevaju sa nastavnim kadrom. Škole su dobro opremljene, a stanovi za učitelje osigurani. U Oklaju, Kistanjama i Golubiću postoji električno svjetlo, a u ovim dvama posljednjim i kino.

DRUŠTVO »NAŠA DJECA« PODIŽE DJEČJE IGRALIŠTE I PLIVAČKI BAZEN

U Kninu postoji već više godina vrlo aktivno društvo »Naša djeca«, koje je u svom radu postiglo vidnih rezultata. Osim uobičajenog rada na okupljanju djece kroz razne grupe i organiziranja prigodnih priredaba, ono je ovog ljeta uputilo veću grupu pionira na logorovanje u Golubić. Također je pružilo pomoć organizaciji Izviđača i planinki prilikom njihova odlaska na logorovanje u Crnogorskom Primorju.

Društvo »Naša djeca« vrši pripreme na izgradnju dječjeg igrališta i plivačkog bazena za što postoje osigurana novčana sredstva.

Za uspjehe i napredak ove organizacije mnogo je zaslužna Mileva Radić, predsjednik društva »Naša djeca«.

IZ OPĆINE TIJESNO

OTVORENE DRUŠTVENE PROSTORIJE

Sindikalna podružnica Brodogradilišta »Ivo Vodopija Srećko« u Betini otvorila je ovih dana lijepo uređene prostorije za društveni život svojih članova. Posjetiocima stoje na raspolaganju knjige, novine i šah. Uskoro će se nabaviti i radioaparati. Članovi podružnice su odlučili da prekovremenim radom namaknu sredstva za kupnju aparata.

PRVI NASTUP MJESNE GLAZBE U BETINI

Nakon dužih priprema, glazba u Betini je u prošlu nedjelju izašla pred svoje mještane intonirajući partizanske borbene pjesme i koračnice. To je ujedno i prvi javni nastup mjesne glazbe nakon Oslobođenja.

GLAZBENO DRUŠTVO »HARTIĆ« POSJETIT ĆE ZAGREB

Glazbeno društvo »Hartić« u Tijesnom posjetit će Zagrebački velesajam gdje će dati i priredbu. Osim glazbe, nastupit će muški i ženski tamburaški zbor u narodnim nošnjama. Članovi društva će tom prilikom razgledati kulturne znamenitosti Zagreba, a posjetit će i tvornicu »Rade Končar«.

PODIZANJE ZGRADE ZA SMJEŠTAJ AGREGATA

Odbor za elektrifikaciju mjesta Tijesno odlučio je, da se izgradi prostorija za smještaj agregata. Sve potrebne radove izvest će mještani dobrovoljno.

DOBROVOLJNI RAD NA UREĐENJU MJESTA

Prošle nedjelje je mjesni odbor Socijalističkog saveza u Tijesnom organizirao dobrovoljni rad na rušenju dotrajale zgrade bivše uljarne i uklanjanju materijala. U toj akciji je sudjelovalo 84 mještana.

PRIPREMILI TUCANIK ZA POPRAVAK CESTE

Mjesni odbor u Tijesnom uz pomoć odbora za radove na cesti organizirao je akciju za pripremanje tucanika, koji će se upotrebiti za popravak puta Tijesno — glavna cesta u dužini od 6 kilometara. U pogonu se nalazila i drobilica. Radovi su trajali 20 dana i za to vrijeme su Tijesnjani pripremili preko 600 m³ tucanika. U toku mjeseca rujna vlasnici kola razvest će po 2 m³ tucanika.

POJAČANA JE POLJARSKA SLUŽBA

Budući da su učestale pojave krađe poljoprivrednih proizvoda osobito grožđa, to je pojačana poljarska služba. Čuvanje vinograda, naročito na području Dalzine i Ivinja, organizirano je i u toku noći.

Zgode i nezgode noćnih putnika

Jednog ranog jutarnjeg sata putnik dolazi na željezničku stanicu Knin. Prilazi šalteru putničke blagajne koja je zatvorena. Kuca jedan, dva, tri puta. Kad se je prozorčić otvorio, upita:

— Jednu kartu za Sibenik, III. razred brzi vlak.

— Kasni. 90 minuta, odgovara blagajnik i ne izdaje kartu.

— Putnik odlazi, selka peronom. Ljuti se što je rano morao ustati, a mogao je, eto, još jedan sat prospavati. Uto sretno poznanika, koji također putuje.

— Vlak kasni 90 minuta, kaže mu.

— Da.

— Jesi li kupio kartu?

— Jesam, odgovara poznatnik.

Putnik odlazi ponovno na šalter. Traži kartu i dobije je. Nije prošlo ni 15 do 20 minuta, kad eto brzi vlak. Putnik ulazi i prosljeđuje dalje.

U kupeu razgovor.

— Kako to, vlak kasni 90 minuta, a mi, eto, krenusmo, a blagajnik još kartu nije htio izdati.

— Pa valjda je mislio na to što ovaj brzi nema direktna kola za Sibenik.

— To može stajati, ali ne mora, jer nama je važno doći do Perkovića, a hoće li to biti u direktnim kolima ili splitskim, to je svejedno. Bolje svladati relaciju Knin — Perković, nego čekati na stanici, još u onakovo čekaonici.

To je jedan detalj koji se dešava putnicima. Ne razumijemo zašto ne izdati kartu za vlak koji vozi prema Perkoviću. Blagajnik je mogao upozoriti putnika i reći: vlak sa direktnim kolima za Sibenik kasni 90 minuta, a ako želite drugi brzi, bez direktnih kola, mogu vam izdati kartu.

I putnik bi odlučio kako će putovati.

To je jedno, a drugo, tog jutra, 26. o. m., na oglasnoj tabli u čekaonici nije bilo upisano zakašnjenje vlakova, iako su tog jutra sva tri brza vlaka imala zakašnjenje. (A. M.)

NOVI OPĆINSKI KOMITET NOH-e KNIN

Nedavno je u Kninu izvršeno biranje i konstituiranje novog općinskog komiteta NOH-e Knin uz prisustvo delegata dosadašnjih općinskih komiteta Kosova, Plavna i Sjeverne Bukovice.

Konferenciji je prisustvovao Srećko Bijelić, predsjednik Kotarskog komiteta NOH-e Sibenik. U novi općinski komitet izabrano je 19 članova. Za predsjednika je izabran Mile Pokrovac, a za sekretara Stevo Ljevak. Nadzornu komisiju sačinjava 5 članova.

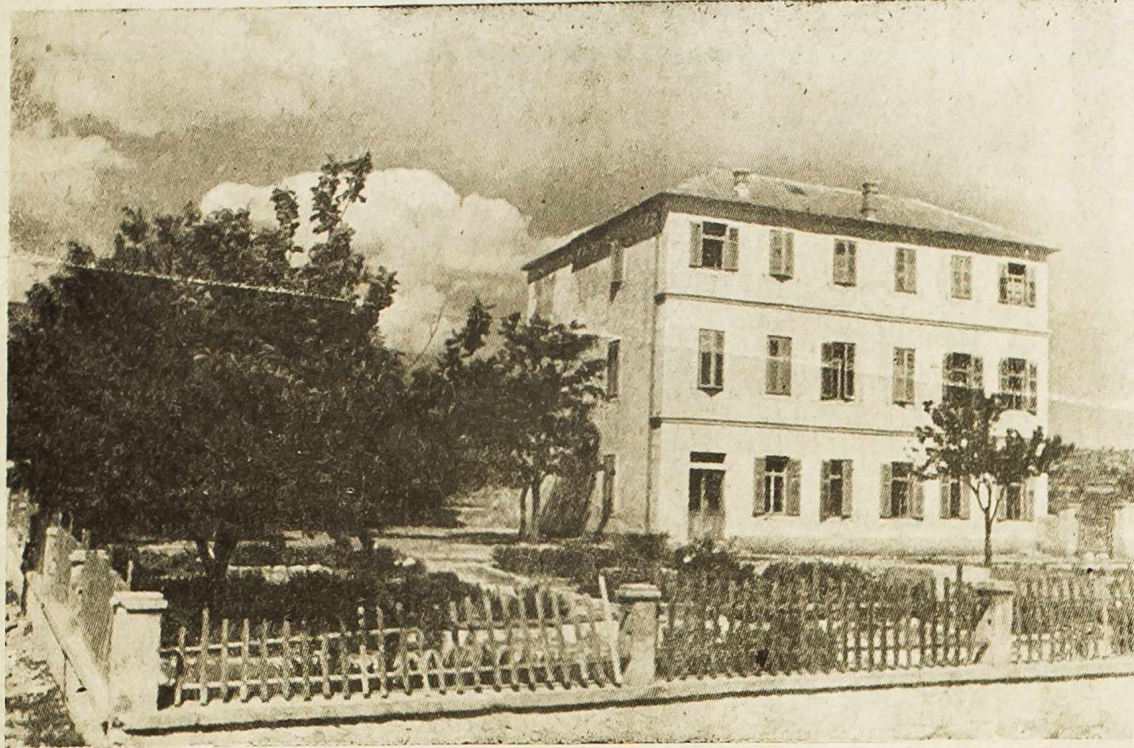
U toku konferencije pojedini diskutanti govorili su o budućem radu omladinskih organizacija. Naročito je istaknuta potreba upućivanja omladinaca na seminare za rukovodioce srednjoškolske, radničke i seoske omladine, koji će se ove jeseni održavati u Sibeniku.

OTKRIVENA PRIJEVARA VEĆIH RAZMJERA

U Kninu su nedavno organi vlasti uhvatili Rafaela Bata Ferdinandova, blagajnika željezničke stanice Knin. Spomenuti je počam od 1948. godine izvršio velik broj prijevara služeći se falsifikatima na tovarnim listovima. Na taj način isti je naplaćivao raznim licima i poduzećima veću sumu od određene vozarine. To je vršio sistematski i nezapaženo. Tako je nanio štetu raznim poduzećima i privatnicima, koji su se služili prijevozom robe kod željezničke stanice Knin, koliko je dosad ustanovljeno, u iznosu od 1.300.000 dinara, koji je ovih dana u gotovini pronađen kod njegova oca u Slavskom Brodu. Postoje opravdane sumnje da je Bat osim pronađenog iznosa prisvojio na sličan način znatnu sumu novca, što će se daljnjom istragom utvrditi. Čitav slučaj predan je Okružnom sudu u Sibeniku na daljnji postupak.

MORSKI PSI KOD ROGOZNICE

Ovih dana su u više navrata kod Rogoznice primječen morski psi. Najvjerojatnije je da su oni došli za prekooceanskim brodovima, koji svakodnevno plovo pokraj Rogoznice. (Z.)

Škola zgrada u Dubravi

ALKOHOLIZAM I ŠTEDNJA

Prijeđe li upotreba alkohola od povremenog zadovoljstva i uživanja u svakodnevnu naviku, a postepeno u neku vrstu potrebe, tek onda dolaze do izražaja u punoj mjeri njegove štetne posljedice. Nije mali broj onih, kojima je upotreba alkohola prešla u potrebu, strast, protiv koje se snagom svoje volje ne mogu boriti, pa propadaju materijalno, socijalno i duševno, a zbog duševne degeneracije, alkoholičar upropaštava svoju porodicu, postaje loš radnik, jednom riječi antisocijalno lice, od koga društvo ima više štete nego koristi.

Pretjerano uživanje alkohola uzelo je maha naročito u nekim krajevima, gdje se pića proizvode u velikim količinama, tako da je ponegdje velik dio stanovništva sklon opijanju. Da je to točno, govori i činjenica, da Dom narodnog zdravlja u Brčkom (a Brčko je poznato kao jedan od većih proizvođača šljivica, pa prema tome i rakije) namjerava otvoriti antialkoholičarski dispanzer, jer je gotovo polovina stanovništva ovog mjesta podložna opijanju. Za opremu dispanzera Zavod za socijalno osiguranje dat će 10 milijuna dinara, te će snositi i troškove liječenja socijalnih osiguranika.

Interesantno bi bilo znati, koliko se iznosi troše na liječenje obojelih od pretjerane upotrebe alkohola. Sigurno bi se dobile vrlo velike svote. Ali ne manje štete ima društvo od toga, što su ti ljudi, koji se liječe, otrgnuti od svoga posla. Nadalje, njihove porodice su u većini slučajeva ostale nezbrinute ili slabo osigurane, pa prema tome društvo treba da o njima vodi brigu. A koliko je već štetni utjecaj na zdravlje i budućnost njihovih djece? Mnogi od njih će postati

alkoholičari ili će iz raznih drugih uzroka pasti na teret društva.

Naučno je utvrđeno, da velika upotreba alkohola štetno utječe i na potomstvo. Po tvrdjenju liječnika dva puta je veća smrtnost djece roditelja, koji piju, nego trezvenjaka. Tvrdi se također, da 75% mačumnika potječe od roditelja pijanica.

Nije jedino zlo samo u tome, što odrasli piju prekomjerno. Još je veća nesreća, što roditelji često uče svoju djecu još od malenih nogu da piju. Posebno je na selu raširena pojava, da se djeci, čak i od godinu dvije, daje vino i rakija, naročito za vrijeme raznih svetkovina. Djeca u raznim krajevima dolaze u školu, a da su prethodno uživala alkohol. Nije rijetkost u Dalmaciji, da dijete za doručak dobije komad kruha i čašu vina. Roditelji daju djeci vino misleći, da je hranljivo, iako je utvrđeno, da alkohola pića nemaju nikakve prehrambene vrijednosti. Po nekim selima Srbije pojedini roditelji prije odlaska na rad u polju daju djeci toliko vina i rakije, da ih čak napiju. Time »jednostavno« rješavaju problem čuvanja djece, jer će ona »mirno« spavati, dok otac i majka rade na njivi. Oni nisu svjesni, da takvim postupcima truju organizam svoje djece i da od njih stvaraju buduće alkoholičare.

Razvijeni alkoholizam je vrlo često, neposredni ili posredni, uzrok raznih krivičnih djela i nesreća. Prema jednoj predratnoj statistici u Njemačkoj je alkohol tada uzrokovao 81% svih zločina, nasilja i ozljeđa, 59% ubistava i umorstava i 73% prekršaja javnog morala.

List francuskih socijalista »Populaire« u članku »Alkoholizam

— nacionalna nesreća« iznio je prošlog ljeta zaprepašujuće podatke. U Francuskoj, gdje se inače mnogo pije (tvrdi se da 10% prihoda stanovništva ide na piće), od alkoholičara potječu 2/3 samoubistava, 1/2 ubistava i silovanja, 1/3 prometnih nesreća i t. d.

Ne nazivaju bez razloga mnogi alkohol neprijateljem prometa br. 1. Prema podacima Međunarodnog biroa za statistiku i evidenciju na svijetu se godišnje dogodi oko 5 milijuna prometnih nesreća, a gotovo polovina je izazvana pretjeranom upotrebom alkohola.

Cesto se u našoj štampi piše o nesrećama pri radu, navode se štete, koje nastaju od toga, ali se rijetko ukazuje na to, da su dobri dijelom nesreće prouzrokovane prekomjernim uživanjem alkohola. Statističkim ispitivanjima je utvrđeno, da oko 50% svih nesreća pri radu prouzrokuje upotreba alkohola. Nije ni čudo, jer današnji precizni uređaji i strojevi zahtijevaju veliku pažnju i koncentraciju onoga, koji njima rukuje, a uživanjem alkohola slabi moć i koncentraciju i pažnje, pa onda lakše dolazi do nesreća. To naročito dovodi do težih posljedica ondje, gdje nije dovoljno provedena higijensko-tehnička zaštita, i gdje je onda potrebna udvostručena pažnja.

Nije rijetkost, što se u većini poduzeća najveći broj nesretnih slučajeva dogodio upravo u ponedjeljak ili poslije neke svetkovine. Velikim dijelom je to posljedica neraspoloženja poslije povećane upotrebe alkohola.

Velik broj unesrećenih porodica zbog alkoholizma. Mnogo je svadbi i trvenja, zlostavljanja žena od strane pijanih muževa, mnogo nezbrinute djece, jer otac-pijanica utroši većinu svoje zarade na piće. I ne samo da troši svoju zaradu, nego nisu rijetki slučajevi, da se na taj način utroše i dječji dodaci, koje društvo daje radi poboljšanja položaja i omogućenja potrebnih uslova za razvoj djeteta. Nije bez razloga uvedena praksa, da se pijanicama ne izdaje dječji doplatak, već se predaje majci. Na taj način želi se zaštititi djecu od oskudice, bijede i nevolje.

Naučno je utvrđeno, da alkohola pića nemaju prehrambene vrijednosti, jer se alkohol u tijelu ne može onako iskoristiti, kao što se iskorisćuju ugljiko-hidrati, masti i bjelancevine. Grožđe i ostalo voće, iz koga se prave alkohola pića, sadrže visoko vrijed-

ne hranjive sastojke, pored ostalog i veće količine šećera i vitamina — toliko potrebnih čovječjem organizmu, koji bi se mogli korisno upotrebiti, kad se ne bi proizvodilo piće.

U 1953. god. proizvedeno je od grožđa 3.700.587 hl. vina. Grožđe, koje je u toj godini preradeno, sadržavalo je, ako se kao osnov uzme proračun dra. Pfeifera, toliku količinu ugljiko-hidrata, da bi se njome moglo prehraniti oko 353.000 teških radnika, uz potrebne količine ostalih potrebnih hranjivih sastojaka. Kolika bi se količina tek dobila, kad bi se izračunali i gubici, koji nastaju preradom šljivica i drugog voća u rakiju. Kako se vidi, ogromni su gubici tih hranjivih sastojaka visoke kvalitete, dok se u isto vrijeme ne možemo pohvaliti, da ishrana kod nas zadovoljava. U mjesto da se iskoriste u svježem stanju, osuše, prerade u druge korisne proizvode (džemove, marmeladu, voćne sokove i t. d.), najveće količine, ne samo grožđa i šljivica, već i drugog voća prerade se u alkohola pića.

Od 1945. do 1950. g. izgubljeno je voća kao hrane zbog prerade u alkohol: jabuka 19000 tona, krušaka 6000 tona, šljivica 336000 tona i, grožđa 650000 tona.

Ove količine značile su gubitak od 132 kalorije po stanovniku na dan plus ogromne količine vitamina i mineralnih soli, koji su upravo deficitarni sastojci u prehrani našeg naroda.

Ali još jedan primjer. Godišnji prinos šljivica iznosi kod nas oko 50000 vagona, a od toga se preradi u rakiju 37000 vagona. Budući da šljivica sadrži 15% šećera, to se preradom u alkohol uništi 5000 vagona šećera u vrijednosti od 5 milijardi dinara. Slično je i s grožđem. Preradom grožđa u vino uništi se 10000 vagona šećera u vrijednosti od 14 milijardi dinara. Dok se na ishranu stanovništva upotrebi svega 20000 vagona voća, za preradu u alkohol utroši se 107000 vagona. Zaista nepovoljan omjer i velika materijalna šteta.

U 1953. godini proizvedene su sljedeće količine alkoholičnih pića: vina 3.700.587 hl, rakije od grožđa 352.000 hl, rakije od šljivica 929.015 hl i rakije od ostalog voća 55.144 hl.

Dok se ovako proizvode velike količine pića, dotle se samo vrlo mali dio grožđa, šljivica i drugog voća potroši u svježem stanju, ostuši ili preradi u neke druge proizvode. Tako je u 1953. godini (Nastavak na 3. strani)

SLIČICE IZ GRADA

NEUGLEDNO

Posljednjih nekoliko dana kavana »Medulić« je »proširila« svoj kapacitet proizvodnjom čevapčića. No na stranu s time. Ovdje želimo iznijeti ono, što smo zapazili. Na novopodignutom trgu ispred kavana postavljeno su stotovi, izvučeni po svojoj prilici negdje iz magazina, nebojadisani, neuređeni. Nije sve u tome. Naime, po danu, kad nema gostiju, stolovi su porazbacani, a kako je to mjesto omladine dječje igralište, to oni postaju predmetom njihova nestašluka. Stoga bi stolove za to vrijeme trebalo negdje smjestiti, jer sadašnje stanje pruža neuglednu sliku, utoliko više što je posrijedi centar grada.

UKLONITI OGLASNU TABLU NA »VANJSKOM«

U predjelu »Vanjski« nalazi se već odavno oglasna tabla. I ova, kao i sve ostale u našem gradu, neophodna je za obavještanje javnosti. No kad je riječ o ovoj, potrebno je ipak na jedno ukazati. Na tom dijelu grada, inače najjačoj gradskoj saobraćajnici, gdje je ujedno i najuža cesta, postoji svakodnevna opasnost za prolaznike, a da i ne ističemo posebno za one koji se oko postavljene oglasne table stalno zadržavaju. Usput je potrebno napomenuti da dosad u više navrata umalo

nije došlo do saobraćajnih nesreća. Kad je već tako, a to je svakako trebalo učiniti i ranije, onda je krajnje vrijeme da se oglasna tabla sa tog mjesta ocmah ukloni.

RESTAURACIJE BEZ STOLNJAKA

Ovdje nije riječ o restauracijama državnog, već o onima privatnog sektora. Zbog čega se i u ovima, kao i u ostalima, ne bi nalazili stolnjaci, bez kojih te radnje s estetske strane pružaju ružnu sliku a da i ne kažemo koliko je to i s higijenske strane preporučljivo i potrebno. To vrijedi u prvom redu za restauracije vlasništvo Vatauk i Vulinović u Zagrebačkoj ulici.

OSVIJETLITI PROSTOR PRED STANICOM

Danas ne možemo kazati da naš grad nije dovoljno osvijetljen. Na mnogim mjestima, gdje ranije nije bilo, postavljene su svjetiljke. Dakle, povećan je broj rasvjetnih mjesta. Međutim, prostor pred željezničkom stanicom potpuno je zamračen, iako i ovdje postoje rasvjetna mjesta. Ako imamo u vidu da noću odlazi i dolazi nekoliko vlakova s velikim brojem putnika, onda je na mjerodavnim da se to mjesto čim prije osvijetli. (vić)

Drniška kronika

Poljoprivredna izložba ne će se održati

Iz odbora za organizaciju poljoprivredne izložbe u Drnišu doznajemo, da se ona ove godine ne će održati zbog pomanjkanja financijskih sredstava.

Prije izvjesnog vremena osnovan je odbor, čiji je zadatkom bio da izvrši sve potrebne pripreme oko organizacije poljoprivredne izložbe. Jedan od glavnih zadataka odbora bio je da osigura potrebna novčana sredstva kojima bi se podmirili troškovi izložbe i nagraditi najbolji izložbači. S tim u vezi odbor se obratio privrednim organizacijama i poljoprivrednim združenjima za po-

moć, međutim, kod nikoga od ovih nije naišao na razumijevanje i podršku.

JOŠ JEDNOM POTVRĐENA PRVOBITNA ODLUKA

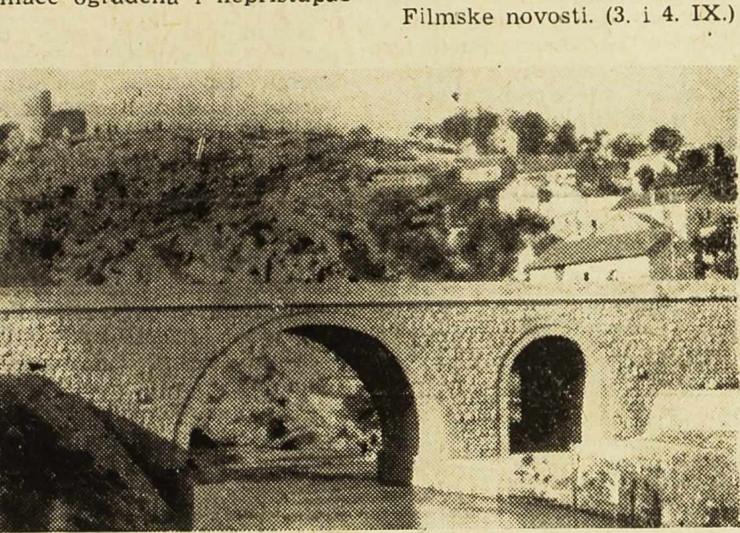
Na posljednjoj skupštini Kotarskog zadrugnog saveza Drniš kojoj je pored 18 delegata, prisustvovali i narodni poslanik Mijo Lemo, ponovo je razmotreno pitanje posuđivanja jednog dijela strojeva vinarskog podruma Drniš vinariji u Ljubuškom. Kako je poznato, na jednoj od ranijih sjednica donesena je odluka da se ne udovolji molbi vinarije Ljubuški. I ovoga puta gotovo svi diskutanti suglasili su se s prvobitnom odlukom skupštine Kotarskog zadrugnog saveza. Ponovo je istaknuto, da su strojevi potrebni vinarskom podrumu Drniš. Glasanjem je odlučeno da se molbi NO-a kotara Ljubuški ne udovolji. Tako je još jednom potvrđena prvobitna odluka.

SNABDIJEVANJE VOĆEM I POVRĆEM

Ovih dana trgovačko poduzeće »Zadrugar« Drniš prodavao je jabuke po 28 dinara kilogram. To je ujedno i najniža cijena jabukama na drniškoj tržnici u ovoj godini. Poduzeće nastoji da i ostali artikli po cijenama budu pristupačni potrošačima. Ovi očekuju da i ostale prodavaonice i radnje podu primjerom »Zadrugara« i da ih češće i jeftinije snabdijevaju voćem i povrćem.

KINO »ZORA« PRIKAZUJE

Premijera američkog filma — SLAPOVI NIAGARE — (31. VIII. i 1. IX.)
Premijera francuskog filma — TRI UGURSUZA — Dodatak: Filmske novosti. (3. i 4. IX.)

Drniš: Novi most na Čikoli

UPRAVNI ODBOR POLJOPRIVREDNE TRAKTORSKE STANICE — DRNIŠ

raspisuje

NATJEČAJ

ZA MJESTO ŠEFA RAČUNOVODSTVA

Plaća po tarifnom pravilniku. Nastup odmah ili po dogovoru. Ponude s podacima o stručnoj spremi i dosadašnjem radu dostaviti poduzeću do 5. IX. 1955. god.

»ISTRA«

VELETRGOVINA PAPIRA, PAPIRNE KONFEKCIJE, PISAČEG, UREDSKOG I ŠKOLSKOG PRIBORA RIJEKA

Komercijalni odjel

Rade Končara 23.

Prodajni odjel

Tel. 32-74

ODJEL PAPIRA

Sve pošiljke u vrijednosti od Din 200.000.— dalje, isporučujemo

bez pakovanja
bez ambalaže
bez ispostavnice stanicama ili lukama

ODJEL TISKANICA

Za posebne pošiljke svih vrsta unificiranih i specifičnih tiskanica po naručbi, kao i do sada, također isporučujemo bez stanica kupca.

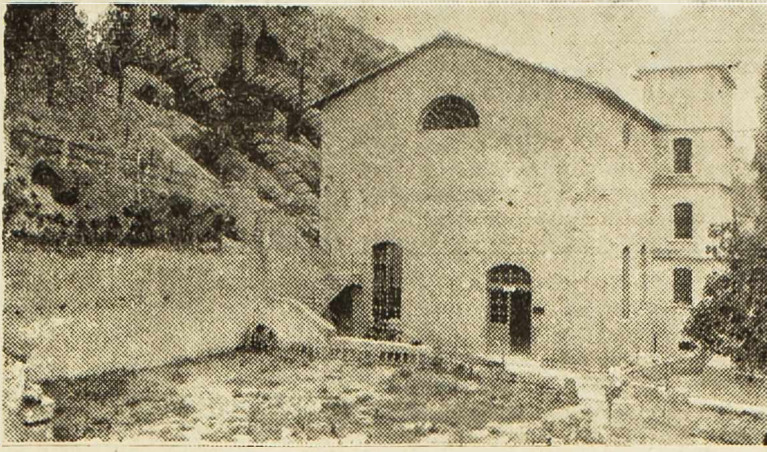
Osim toga, kod isporuke unificiranih tiskanica odobravamo svim knjižarama i papirnicama 8% rabata.

ODJEL FOTOMATERIJALA

Također posebno isporučujemo fotomaterijal, kojemu je kao i unificiranim tiskanicama, tvornička cijena.

Za fotomaterijal odobravamo direktnom kupcu na željezničkim pošiljkama preko 20 kg bez stanica kupca, a na poštanskim pošiljkama bez stanica kupca.

Ambalažu zaračunavamo po cijeni koštanja i ne primamo natrag. Trgovačkoj mreži odobravamo uz gornje uvjete i 5% rabata.

HE JARUGA

Elektrificirano 28 posto domaćinstava

Ovih dana upravo se navršilo 60 godina otkako je Šibenik dobio električno osvjetljenje.

Dok se prvih godina nakon toga stalno proširivala električna mreža i izgrađivala suvremenija instalacija, dotle je sela Šibenskog kotara obasjavala lojanica punih pet decenija.

Tek nakon oslobođenja započela je svestrana akcija oko elektrifikacije sela na području bivšeg kotara. U toku tih radova bilo je dosta propusta. Nije se vodilo dovoljno računa o projektima, stručnoj snazi, uključivanju potrošača i t. t. Iako je proteklo tek nekoliko godina da su pojedina sela elektrificirana, ipak se u njima već dosad osjetio ekonomski i kulturni napredak.

Područje bivšeg kotara Šibenik broji oko 11.280 domaćinstava, od kojih broja je dosad elektrificirano 2.570. Prema tome, još 28 sela željno očekuje električno svjetlo. U tom pravcu ipak su dosad u nekim od tih sela izvršene obimne pripreme. Nabavljeni su kablovi i ostali potreban materijal. Svestranu pomoć električnom poduzeću u Šibeniku, pod čijom se kontrolom obavljaju spomenuti radovi, pružaju sama sela materijalnim sredstvima i dobrovoljnim radom.

Šibenik i njegova bliža okolica jako su potrošači električne energije. Njena potrošnja iznosila je prije rata 900 kwh, dok se sada popela čak do 2.000 kwh.

Daljnji razvitak Šibenske zajednice komunala predviđa obimne radove na elektrifikaciji sela. Na taj način omogućit će se i radnim ljudima sela svestran razvoj i bolji uslovi života.

Radovi na daljnjoj elektrifikaciji zahtijevaju velike financijske i materijalne izdatke, koji će se uz puno razumijevanje narodne vlasti i cijelog stanovništva uspješno savladati.

Z.

ALKOHOLIZAM I ŠTEDNJA

(Nastavak s 2. strane)

proizvedeno svega 44.959 tona suhih šljiv.

Ali i to nije sve, jer je poznato, da se rakija peče ne samo od šljiva i grožđa, već i od smokava, krušaka, a ima krajeva, gdje se kao sirovina za proizvodnju rakije iskoriscava šećerna repa, i kukuruz. To se radi, iako nismo previše šećera, a oskudijevamo i u masti, koja se mora i uvoziti. Ovome bi još trebalo dodati i proizvodnju umjetnih vina, likera i žestokih pića, pa bi se tek onda dobila jasna slika, koliko se velike količine pića kod nas proizvode. Iako je proizvodnja tako ogromna, ipak se gotovo sve to potroši u zemlji, a vrlo malo se izveze. U 1953. godini izvezeno je svega 110.000 hl pića u vrijednosti od 413,2 milijuna dinara, što količinski ne predstavlja ni punih 2,2% od ukupno proizvedene količine u toj godini.

Proizvodnja voćnih sokova je upravo neznatna u odnosu na proizvodnju alkoholnih pića. U 1953. godini proizvedeno je svega 58.966 hl voćnih sokova, što iznosi svega nešto više od 1/3 litara po jednom stanovniku, dok na pr. potrošnja u SAD dostiže količinu od 10 litara na 1 stanovnika.

Prema jednoj procjeni popijeno je alkohola u našoj zemlji u 1951. godini za 107,816 milijuna dinara. Za vino je utrošeno 59 milijardi, za rakiju 32 milijarde, a ostatak otpada na pivo, likere i žestoka pića.

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Štamparsko poduzeće »Štampa«

Tekući račun: Narodna banka

Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 120,

za pola godine 240, a jednu godinu 480 dinara

Tisak: »Štampa« Šibenik

Povodom prekidanja električne struje UMJESTO ODGOVORA

U »Sibenskom listu« broj 157 zadržao je članak pod naslovom »Električno poduzeće i redukcija«. Ovom prilikom želim odgovoriti p.s.cu spomenutog članka i objasniti neke stvari potrošačima električne energije sa podružja Šibenske komune, kako bi o Električnom poduzeću imali drukčije mišljenje.

Sv. oni misle da u Električnom poduzeću vlada samovolja, da struju ne proizvodi voda pokrećući vodene turbine, da se ona ne transformira u trafostanicama, da struja ne prolazi žičanim vodovima, da svim tim ne rukuje i ne rukovode ljudi, nego, eto, jednostavno struju daje voda. Krke teče i struje mora biti.

Redukcije je zbilja u zadnje vrijeme mnogo, domaćinama je zaista teško, ali nije svejedno ni Električnom poduzeću kao ni cijeloj našoj zajednici proizvelo se 10 kwh ili milijarde.

Sve su to momenti na koje mnogi naši potrošači ne obraćaju pažnju nego jednostavno kritiziraju nas, koji nismo nimalo krivi za pojavu redukcije. Točno je da smo mi krivi u toliko što potrošačima nismo objasnili kako i na koji način dolazi do redukcije, a što ću ovom prilikom nastojati da učinim.

Ne znam da li to znaju svi naši potrošači, da je Šibenik bez okolnih sela, koja su danas elektrificirana, trošio svega 700 kwh, poslije oslobođenja 1.000 kwh, a danas troši bez sela 2.000 kwh i da su sva elektropostrojenja još uvijek ista.

Prema tome ni mi u Električnom poduzeću, pa ni nitko drugi, nije i ne bi bio u stanju proračunati kada će se postrojenje zagrijati da ih treba rasteretiti (izvršiti redukciju), jer utrošak električne energije nije uvijek isti.

Veliki potrošak električne energije, koji je neravnomjeran, dovodi HE »Jaruga« u takav položaj da se njena postrojenja zagriju tako jako, da je u takvim slučajevima jedini izlaz, a da bi se izbjegle eventualne štete, redukcija izvjesnih potrošačkih rejonu pa i redukcija cijelog grada. HE »Jaruga«, prije nego izvrši redukciju, obavještava nas telefonom. Na kada je telefonska linija zauzeta, a što ona u datom momentu ne može čekati, to je za takve slučajeve i ugovoreni taj postupak. Električno poduzeće odmah nakon toga vrši redukciju prema potrebi. Iznimku čine potrošački rejoni Crniča, Dolac i Gimnacija, koji su povezani direktno na transformator koji transformira struju iz HE »Jablanica« i TE »Kostolac«.

Pored toga, često puta dolazi i do ispada struje i na pitanja potrošača ne možemo dati određeni odgovor, jer ga u tim momentima nismo u stanju dati obzirom na udaljenost »Jaruge«, »Jablanice« i »Kostolca«.

Potrošači prije nego se odluče govoriti ili pisati o ovakvim pitanjima bilo bi poželjno da se pr. obrate na Upravu Električnog poduzeća tražeći objašnjenje.

Krste Ninjić
Električno poduzeće Šibenik

ZANIMLJIVOSTI

PRISILNO LIJEČENJE ALKOHOLIČARA

Francuska vlada je odlučila da poduzme energične mjere protiv alkoholizma. Ona čak i ma u planu, da pristupi registriranju svih alkoholičara. Takva lica, o kojima će vlast voditi računa, liječit će se prisilno u odgovornim centrima. Ovi centri bit će ustvari neka vrst bolnica. Nakon što izdrže propisano liječenje, bivši alkoholičari moći će izaći iz »odgojnog centra«, ali će i dalje biti pod kontrolom. Oni će, naime, morati redovno da se javljaju jednom odboru, sastavljenom od predstavnika socijalnog staranja, zdravstvenih i državnih vlasti. Ukoliko se dogodi da se nekadašnji alkoholičar ponovno propije, policija će imati pravo da mu »preporučiti« da se vrati u »odgojni centar« radi daljeg liječenja.

U PRAVCU MJESECA

Izbacivanje malog umjetnog zemljinog satelita, koji bi trebao da gravitira oko naše planete brzinom od 29.000 kilometara na sat — to je samo prvi normalni korak u nizu drugih većih eksperimenata. Slijedeći korak moglo bi biti izbacivanje jednog od takvih satelita na putanju, koja okružuje Mjesec.

To je konstatacija trojice američkih naučenjaka. Oni primjećuju da bi izvjesni još nepoznati faktori mogli dovesti do odgađanja niza predviđenih eksperimenata. Jedna od takvih mogućih teškoća bilo bi prisustvo sitnih meteorita u visokoj atmosferi, koji bi mogli uništiti satelit.

Naučenjaci predviđaju mogućnost da se u te umjetne satelite postave male životinje i zrna koja su u klijanju u cilju raznih ispitivanja.

MANJE SIGNALA — MANJE NESREĆA

Prije godinu dana zabranjeno je vozačima automobila u Parizu da daju zvučne signale, da bi se smanjila buka na ulicama. Mnogi su smatrali, da će to povećati broj saobraćajnih nesreća. Međutim, statistika je utvrdila suprotno. Broj smrtnih slučajeva gaženja iznosio je u prvom polugodištu o. g. 166, a u prošlog godini 218. Broj saobraćajnih nesreća opao je od 13.459 na 8.513, iako se broj motornih vozila povećao za 160.000. Bez davanja zvučnih signala se, prema tome, opreznije vozilo.

SJEDALO ZA IZBACIVANJE IZ AVIONA S MALIH VISINA

Izbacivanje padobranom s malih visina je san svih pilota, koji lete na vježbama blizu zemlje, većinom u vojnoj avijaciji. Ovaj do nedavno nedo-

stizivi san izgleda da će postati ostvarljiv. Pokure vrši engleska avijacija i to s lutkom. Sjedalo na automatsko izbacivanje iz aviona teži oko dvije trećine takvog normalnog sjedala za izbacivanje iz brzih mlaznih aviona.

Pokus je izvršen na pisti s jednog lovačkog aviona, koji se kretao brzinom od oko 100 milja na sat. Iz aviona je bačeno u zrak sjedalo i na njemu pilot-lutka. Padobran se otvorio i pilot-lutka je blago pao na zemlju. Padobran je bio potpuno otvoren kad se lutka nalazila na visini od 6 do 7 metara. Brzina pada na taj način nije bila mnogo veća nego što je normalna brzina pada sa većih visina. Koliko je dosad poznato, ni jedno drugo sjedalo za izbacivanje iz aviona nema karakteristike.

BUDUĆE CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO

Predstavnik jedne američke tvornice aviona izjavio je nedavno, da je uvjeren da će već 1956. godine avioni na mlazni pogon održavati liniju preko Atlantika, leteći brzinom većom od brzine zvuka, tako, da će let od Londona do New Yorka trajati manje od tri sata. U to vrijeme bit će već izrađeni avioni na atomski pogon u vojne svrhe, ali će nadalje 1980. godine i civilni avioni letjeti s atomskim pogonom.

BICIKLOM NA SJEVERNI POL

U Rim je prošlih dana stigao egipatski student Samir Sadek Musa, koji namjerava biciklom stići do Sjevernog pola. Ovaj odvažni student krenuo je 20. srpnja iz Kaira i namjeravao je da preko Libije, a zatim Francuske Afrike stigne u Tanger, pa da onda pređe Gibraltar. Pošto mu francuske vlasti nisu dale dozvolu za prolazak, bio je primoran da promjeni pravac svog puta, tako da je stigao u Italiju preko mora. Sad nastavlja put u Švicarsku, a zatim će preko Njemačke u Finsku. Odatle namjerava da stigne do Sjevernog pola — ako ga poslužiti sreća.

PORAST TELEVIZIJE U VELIKOJ BRITANJI

Britanski radio izgubio je u drugom tromjesečju o. g. blizu tri milijuna slušača, jer su oni sebi nabavili televizijske prijemnike. Sada još ima svega 23,5 milijuna slušača, a prošle godine ih je bilo preko 26 milijuna. U istom razdoblju povećao se broj televizijske publike od 9 na 12,7 milijuna.

gradske vijesti

Šibenik kroz tjedan

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera američkog filma u bojama — DIZI ZAVJESU — Dodatak: Filmske novosti br. 33. (1. do 6. IX.)
Premijera američkog filma u bojama — LAKO JE VOLJETI — Dodatak: Filmske novosti br. 34. (7. do 12. IX.)
SLOBODA: premijera austrijskog filma — HANERL — (1. do 5. IX.)
Premijera jugoslovensko-njemačkog filma — GRJEH — (6. do 11. IX.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 3. IX. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića. Od 3.—7. IX. — II. narodna ljekarna — Ulica Bratstva i jedinstva.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

RODENI

Alan, sin Ive i Alenke Mašina; Gorana, kći Paške i Anđe Ercegović; Radojka, kći Mate i Stefanije Ljubić; Vlasta, kći Radojke i Milke Računica; Sanja, kći Frane i Zdenke Rustja; Nikola, sin Vicka i Tonke Živković; Zorka, kći Marka i Ane Abramović; Katarina, kći Stjepana i Stane Škomrak; Ivan, sin Frane i Ivanke Miljković; Lasta, kći Dane i Danijele Ninić; Ružica, kći Branka i Vinke Lasan; Gorana, kći Zvonimira i Nedeljke Valčić i Zdenko, sin Vinka i Milke Čaleta-Car.

VJENČANI

Čolović Petar, službenik — Morović Anka, učiteljica i Parun Stjepan-Stephen, slikar — Jareb Marija, domaćica.

UMRLI

Grubišić Frana rod. Luša, stara 49 god.; Durđov Božo Blažev, star 62 god.; Bektaš Meho, star 67 god.; Soldo Nina rod. Šare, stara 58 god.; Klarić Marija ud. Dunke, stara 89 god. i Pačić Dragica Ivana, stara 6 mjeseci.

Knin

RODENI

Mara, kći Slavka i Bosiljke Banić; Divna, kći Dušana i Jelke Vukadin; Marija, kći Ivana i Marije Gugo; Ivica, sin Ivana i Marije Gugo; Dragica, kći Nikole i Dragice Rapo; Jelica, kći Sime i Duke Čolaković; Stipe, sin Ivana i Kate Rejo; Vera, kći Miroslava i Darinke Čoso; Jagoda, kći Petra i Ane Pupovac; Milica, kći Jovana i Zorke Bubonja; Anka, kći Ljubomira i Biserke Salaman; Zlata, kći Dušana i Olge Ješina; Slobodan, sin Slave i Anđe Čolović i Branko, sin Boška i Bosilje Seat.

VJENČANI

Vojnović Ilija, milicioner — Rodić Vukosava, domaćica; Vučković Ilija, službenik — Kolumbić Marija, domaćica; Bašić dr. Nebojša, liječnik — Maričić Slavka, student; Rašković Miloš, službenik — Petojević Draginja, domaćica i Marjanović Dušan, službenik — Šljukić Paulina, učiteljica.

UMRLI

Durbaba Đuro pok. Vase, star 63 god.; Barišić Stana Petrova, stara 30 god.; Čačić Marija Lučna, stara 1 god.; Stojavljević Soka ž. Luke, stara 36 god.; Kupresanin Ilija pok. Save, star 71 god. i Grubišić Jovo pok. Ilije, star 65 god.

Drniš

RODENI

Ivica, sin Ivana i Marice Samardžija; Marko, sin Mate i Marije Gabela; Borislav, sin Spire i Boje Mirčeta; Miroslav, sin Tomislava i Kate Kosor; Drago, sin Jose i Anke Dučić; Neda, kći Ante i Marije Gverić; Dragica, kći Jakova i Tonke Tetlo; Nedjeljka, kći Ante i Zorke Brajica i Neda, kći Nikole i Danice Kerić.

VJENČANI

Alduk Josip, radnik — Ercegovac Jela, domaćica i Skelin Paško, službenik — Šmić Marija, domaćica.

UMRLI

Čačić Marko pok. Jovana, star 63 god.; Vlačić Ante pok. Jakova, star 58 god. i Matić Tomica rod. Matić, stara 50 god.

Oglašavajte
u našem listu

POMOĆ RADNIČKIM SAVJETIMA

Ovih je dana na inicijativu Kotarskog sindikalnog vijeća, sindikalna podružnica građevnog poduzeća »Izgradnja«, na sastanku radničkog savjeta, podnijela prijedlog o osnivanju komisija koje će imati savjetodavni karakter. One će umnogome pomoći radničkim savjetima u njihovom daljnjem radu. Predloženo je da se osnuje komisija za stručno i kulturno obrazovanje radnika, zatim za unapređenje

proizvodnje, komisija za higijensko-tehničku zaštitu i radne odnose, za normiranje i premiranje, te komisija za stipendije. (Z.)

60-GODIŠNJICA ELEKTRIČNE RASVJETE ŠIBENIKA

»Novi šibenski kroničar« za 1896. g. donosi pod datumom 28. kolovoza 1895. ovu bilješku:

»Vrši se prva proba rasvjete grada električnim svjetlom i sretno uspijeva. Obje glazbe svirajući obilaze gradske ulice, u kojima je vreva radosna naroda.«

NEUSPIO POKUŠAJ KRADE

U noći od 27. na 28. o. m. j., kad se vraćala s obale gdje je ispratila na brod jednog svog poznanika, Matija Belamarić ud. Jandre iz Titogradske 29 bila je iznenađena, ugledavši ispod kreveta nepoznato lice. Tom prilikom ona je pobjegla iz stana, zatraživši pomoć od ukućana. U jednom momentu, dok je jedan od njenih stanara došao u dvorište, s prozora je uspio skočiti kradljivac i preko zida pobjeći na ulicu. Spomenuti stanar uspio je kradljivca dohvatiti za nogu, no ovaj se odhrvao, ostavši bez jedne cipele. Vrativši se natrag u sobu Matija Belamarić našla je otvoren ormar, a na krevetu veću količinu odjeće, koju kradljivac nije uspio sobom ponijeti. Slučaj je prijavljen vlastima, koje su povele izvide.

»MESOPROMET«

SNIZIO CIJENU JANJETINI

Poduzeće Mesopromet« snizilo je ovih dana cijenu janjetini od 240, koliko je dosad prodavalo, na 220 dinara. Isto tako odlučilo je da cijena govedini ostane kao dosad — 230 dinara kilogram, ali bez nogu na privagi.

Do ovog sniženja došlo je kao rezultat velikog zalaganja radnog kolektiva, koji je na taj način smanjio svoje prihode za 400.000 mjesečno u korist potrošača. Koliko doznajemo prodavaonice »Mesoprometa« bit će i dalje snabdjevene dovoljnim količinama mesa.

OZLIJEDILA

GA DRVENIM ŠTAPOM

U ulici Paške Zjačića 30 ozlijeđen je po glavi i leđima 26-godišnji Frane Mikulandra Vinkov otpravnik vlakova. U momentu dok se nalazio na vlastitoj smočci, iza leđa mu je pristupila Anđica ud. Šarić, udarivši ga ovcim drvenim štapom po glavi i leđima. Upućen je u Dom narodnog zdravlja, gdje mu je pružena pomoć.

Protiv Anđe Šarić poveljen je postupak.

JOŠ JEDNA RADNJA

ZA USLUGE

U Zagrebačkoj ulici u Šibeniku otvorena je prošlih dana bravarsko-zanatska radnja, u kojoj će se vršiti popravci svih vrsti vagi. (Z.)

KONSTITURAJUČA

SJEDNICA »DOŠKA«

25. o. m. j. konstituiran je novi upravni odbor »Doška«. Za predsjednika je izabran Ante Ožegović, demobilizirani major JNA i prije rata aktivni igrač. Za tajnika je imenovan Kazimir Aralica, za tehničkog referenta Veljko Kovačević, a za blagajnika Ante Kurtović.

Na istoj sjednici raspravljano je o pripremanju za predstojeće grupno prvenstvo SNP-a, kao i pojačanju kluba igračima koji se uskoro vraćaju s odsluženja kadrovske roka u JNA.

U SOLINU: SOLIN

RADNIČKI

Svoju prvu utakmicu u splitskoj podsaveznoj nogometnoj ligi domaći »Radnički« igra u Solinu s istoimenim klubom. U prvom dijelu natjecanja »Radnički« igra kod kuće četiri utakmice, a sedam puta gostuje. »Sloga«, »Dalmatinac«, »Orkan« i »Zmaj« gostuju u Šibeniku.

SPORTSKI ŽIVOT

Prvenstvo Evrope u veslanju

„Krkin“ četverac bez kormilara među najboljima u Evropi

Nakon četiri dana takmičenja u nedjelju je završeno 45. prvenstvo Evrope u veslanju, koje je održano u Gandu (Belgija). Na tom šampionatu, najjačem poslije rata, sudjelovale su renomirane veslačke ekipe među kojima i najbolje momčadi iz naše zemlje. Od naših čamaca najveći uspjeh postigli su dvojac na pariće splitskog »Mornara« i četverac bez kormilara »Krke«, koji su se us-

pjeli plasirati među četiri najbolje momčadi Evrope. Dvojac na pariće stigao je treći iza SSSR-a i Čehoslovačke, a četverac bez kormilara četvrti takmičeći se u grupi sa Rumunjskom, Danskom i Finskom. Ulazak ove dvije ekipe u finalna takmičenja bez sumnje je snažna afirmacija našeg veslačkog sporta. Da su ove dvije naše momčadi više taktizirale, kao što su to činile druge,

sigurno je da bi i uspjeh bio daleko bolji, jer su obje ove ekipe, osobito u finalnoj trci, forsirale odmah u početku oštar tempo, tako da im je pri kraju ponestajalo snage, a što su ostale momčadi to iskoristile.

U četvercu bez kormilara prvo mjesto osvojila je Rumunjska u vremenu 6:29,2, drugo Danska sa 6:31,4, Finska 6:36,3 i Jugoslavija (Krka) 6:39,8.

Ulazak u finalne borbe nije bio lagan za veslače »Krke«. »Krka« je prvog dana veslala u trećoj grupi sa SSSR-om i Francuskom. Ona je stigla na cilj druga iza čamca SSSR-a, koji je ušao u polufinale. Našem čamcu pružena je još jedna prilika da se takmiči u utješnoj trci sa čamcem Belgije. Drugog dana vodila je »Krka« tešku borbu. Sve do 900 metara »Krka« je bila u vodstvu, kada ju je čamac Belgije stigao i u ravnoj liniji s njom vozio do 50 metara pred ciljem. Ovdje su »Krkaši« uspjeli izbjeći pratnju i stići prvi na cilj. I treći dan bio je naročito težak za naše veslače. U polufinalnoj trci vozili su u grupi sa Fincima, Švicarcima i Englezima. Nakon starta »Krka« je odmah povelila i do kraja u paklenom tempu zadržala vodstvo ispred Finske, Švicarske i Engleske. Toga dana Krka je postigla najbolje vrijeme od 6:36,7, dok je vodeća Rumunjska u prvoj skupini postigla vrijeme od 6:38,2. Četvrtu osvojeno mjesto na prvenstvu Evrope jedan je od najvećih uspjeha »Krke« do sada u toliko više, što se pretežit za naslov prvaka Italija i SSSR uopće nisu pojavili u finalna natjecanja u četvercu bez kormilara.

Našim veslačima zaista moramo odati priznanje za tako postignut uspjeh, na pokazanu upornost i mušku borbu kakva je svojstvena »Krkašima«.

U SRJEDU 7. IX:

ŠIBENIK — METALAC

U I. kolu, koje se igra 4. rujna ove godine, sastaju se: Segesta — Split, Ljubljana — Rijeka, Karlovac — Trešnjevka, Branik — Nova Gorica, Lokomotiva — Odra, dok se susret Šibenik — Metalac igra 7. rujna, jer se za grebački »Metalac« sastaje 4. IX. u Cupu sa beogradskim »Radničkim«.

Isključenje Doška predmet raspravljanja na skupštini

U prostorijama Općinske vijećnice održana je 23. o. m. j. u Drn.šu izvanredna skupština NK »Doška«.

Nakon što je izabrano radno predsjedništvo na čelu sa bivšim aktivnim igračem »Doška« Antom Ožegovićem, izvještaj o dosadašnjem radu kluba podnio je tajnik Kazimir Aralica. On je, između ostalog, iznio i osvjetlilo događaje koji su prethodili isključenju »Doška« iz splitske podsavezne lige. Kako je poznato, »Došk« je 8. svibnja ove godine trebao odigrati utakmicu u Makarskoj sa tamošnjim »Zmajem«. Međutim, on nije otputovao i SNP ga je isključio iz daljnje natjecanja. Dva dana ranije, kada je trebalo otputovati u Makarsku, klub je raspolagao sa svega 3000 dinara u gotovom. Upravni odbor kluba zatražio je pomoć u visini od 35.000 dinara, no kako je nije dobio, ništa mu drugo nije preostalo nego da zatraži odgodu utakmice za kasniji termin. Smatralo se, da je poimanjanje financijskih sredstava opravdan razlog za to. Navrijeme je upućena molba Nogometnom podsavazu Split kao i telegram »Zmaju« o odgodu utakmice. I pored svega toga, Nogometni podsavez je donio odluku o isključenju kluba iz daljnjeg takmičenja, zatim sve utakmice, koje je »Došk« trebao odigrati do kraja prvenstva, imaju se registrirati sa 3:0 u korist protivnika, a momčadima, koje su u jesenskom dijelu takmičenja gostovale u Drnišu, klub je dužan nadoknaditi putne i ostale troškove.

Na takvu odluku SNP-a upravni odbor kluba uložio je žalbu, koju je UO SNP-a kao drugostepeni organ odbio, označivši ranije doneseno rješenje. Poslije

takve odluke, protiv koje nije više bilo mjesta žalbi »Došk« je uputio svoga tajnika i predsjednika odbora za fizičku kulturu bivšeg NO-a kotara Daslava Mudronju u Split, da bi oni SNP-u razjasnili još jednom cijeli slučaj. Ni taj njihov korak (spomenuti su vodili razgovor sa Leom Lemeševićem i Radom Jerinom) nije mogao uvjeriti funkcionere Podsavaza u opravdanost razloga, zbog kojih je »Došk« bio primoran da odgodi neke susrete s klubovima van Drniša. U izvještaju je dalje istaknuto, da veza između »Došk« i SNP-a nije baš najbolja. Razlog za to leži u dobrim dijelom u tome, što su pojedini funkcioneri u Podsavazu više puta bili opravdano opomenuti od nekih članova upravnog odbora, »Doška«, na pojedine slabosti u njihovom radu. One su se gotovo uvijek odrazile na štetu »Doška«, kao, na primjer, kod registracije igrača, incidentata na utakmicama i sl.

Na kraju, kad je žalbeni postupak bio iscrpljen, »Došk« je uputio pismeni prigovor Nogometnom savezu Hrvatske u kojem zahtijeva da on u svojoj nadležnosti ispita i ocijeni cijeli ovaj slučaj.

U izvještaju je bilo riječi i o radu dosadašnjeg upravnog odbora. Konstatirano je, da je njegov rad bio dosta slab. Čitav teret posla ležao je na nekolicinu članova, a igrači su u nekim slučajevima bile nedisciplinirani. Na prijedlog Boška Jovića, koji je jednoglasno usvojen, u novi upravni odbor su birani drugovi Ante Ožegović, Veljko Kovačević, dr. Srdan Rašković, Dane Kušpić, Anto Krstić, Ante Kurtović, Antunje Dereta, Vele Vukašin i Kazimir Aralica. (B. J.)

Vrijeme je da se uredi igralište „Dinare“

Igralište »Dinare« u Kninu nije uređeno i ono, kako je sada, ne odgovara potpuno svojoj namjeni. Bilo je pokušaja da se ono uredi, ali to je ostao samo pokušaj, koji nije dao željene i zadovoljavajuće rezultate. Više utakmica proljetnog dijela »Dinara« je odigrana na igralištu »Artiljercu«, koje je udaljeno od grada i nije ograđeno, zbog čega je klub bio financijski oštećen.

Uskoro počinje nogometno prvenstvo SNP-a. Na sadašnjem igralištu takmičenje se ne će moći održavati. I DTO »Partizan« namjerava koristiti se igralištem. Pripadnici JNA također. Dalje. Svakog popodneva naši građani provode svoje slobodno vrijeme na »Dinarinom« igralištu, učenici se također često viđaju na ovom terenu, a mnogo kninske djece provodi tu svoje vrijeme u igri i zabavi.

Prema tome nije to samo i isključivo »Dinarino« igralište, već je to, može se reći, opći kninski stadion, kojeg koristi mnogo građana različite dobi i zanimanja. Ako je tako, onda igralište »Dinare« treba smatrati kao zajednički sportski objekt, koji je jedini u našem mjestu.

Stoga bi, što je moguće prije, trebalo započeti s uređenjem igrališta. Za to je potrebno naći sredstva i snage koje će taj potez izvršiti. Izgradnja, odnosno uređenje sportskih objekata jedno je od briga narodne vlasti i svih društvenih organizacija. Eto, na primjer, organizacije Socijalističkog saveza mogle bi u tom pravcu angažirati svoje članstvo kojem je sigurno stalo do toga da se igralište čim prije osposobi. I općinska organizacija je zainteresirana za to i njeno sudjelovanje ne bi smjelo izostati. Sindikalne organizacije također u svom radu daju važno mjesto tjelesnom odgoju svoga članstva, a koji se bez odgovarajućih terena ne može zamisliti. Općinsko sindikalno vijeće treba da pomogne ovu akciju, a isto tako i naša poduzeća i ustanove. Pomoć JNA nikad nije izostala, pa ne će ni u ovom pothvatu.

Uređenje »Dinarina« igrališta je opravdana stvar i to bi trebalo biti naša zajednička briga. Dobra organizacija posla i naše postojeće snage u mogućnosti su riješiti taj problem, koji nije nepremostiv. U svakom slučaju krajnje je vrijeme da se uredi »Dinarino« — naše, kninsko, zajedničko igralište. (A. M.)

»ŠIBENIK« — »SLOGA« 2:1

U okviru priprema za takmičenje u I. zoni Šibenik« je odigrao prijateljsku utakmicu sa »Slogom« iz Zadra, pobjeđivši je na njenom terenu sa rezultatom 2:1 (1:0).

»Šibenik« je nastupio s ovim igračima: Bašić, Tambača, Erak, Blažević, Hjadica, Živković, Zorić, Bego, Đurić, Tedling, Stošić.

Iako nekompletna, obrana je bila bolji dio tima. »Šibenik« je bio bolja momčad u oba poluvremena. S obje strane igralo se fer. Najprije je mrežu domaćih natčeo Đurić jednim ostrim udarcem sa 18 metara. Drugi zgoditak je postigao Stošić. Najbolji kod »Šibenika« bili su Đurić, Bego i cijeli pomoćni red.

»RADNIČKI« — »SJEVER« 4:1

U nedjelju je na stadionu »Rade Končara« odigrana prijateljska nogometna utakmica između »Sjevera« iz Splita i domaćeg »Radničkog«. Poslije bolje igre pobjeđio je »Radnički« sa 4:1. Zgoditke su postigli Čala, Ljubčić, Ercegović i Brajković Ivo. »Radnički« je bio premoćnija momčad u prvom i u drugom dijelu II. poluvremena. Susret je dobro vođio Đurić.

U predigri su se sastali juniori »Radničkog« i Garnizon JRM Šibenik. Susret je završio neriješenim rezultatom 3:3.